

Rapport till Latinamerikagruppernas Årsmöte den 15 maj 2021, från föreningens internrevision

Villkor för revisionsarbetet

Årsmötet 2020 valde två internrevisorer, Alexandra Iriarte och Joakim Olsson. Vi två har arbetat tillsammans i denna roll mellan maj 2020 och den 29 januari 2021, då Alexandra Iriarte avsade sig sitt uppdrag för att undvika en eventuell intressekonflikt. Formulerandet av föreliggande rapport har därför helt legat på Joakim Olsson.

Under året har internrevisionen deltagit som lyssnare på flertalet av de ordinarie styrelsemötena. Detta har möjliggjorts av att mötena genomförts antingen som renodlade Zoom-möten eller som sk hybridmöten. Förutsättningarna för att genomföra uppdraget kan därför klassas som mycket goda.

Styrelsen och i synnerhet dess ordförande har genomgående svarat på frågor från internrevisionen på ett föredömligt sätt, både vad gäller snabbhet och stringens i svaren.

Styrelsens arbete

Under det gångna året var utmaningarna väsentliga: dels har pandemin ruckat på förutsättningarna för arbetet och dels har en infekterad konflikt på kansliet som involverade den tidigare generalsekreteraren upptagit en stor del av styrelsens tid och tvingat fram en rad extrainsatta styrelsemöten.

Under året har också tre av styrelsens ledamöter meddelat sina avgångar ur styrelsen. I två fall angav ledamöterna själva sina respektive situationer på det personliga planet som förklaring till sina avhopp.

I ett tredje fall angav ledamöten som motiv för avhopp sitt missnöje med beslut som fattats av styrelsen, framför allt kring processen kring överenskommelsen med GS om att hon skulle avsluta sin anställning, liksom tillsättandet av en tillförordnad verksamhetsledare. Denna kritik fick stor spridning eftersom det mejlades till en lång rad aktörer. Det föranledde den återstående styrelsen att gå i svaromål, vilket den gjorde på ett sätt som tydligt tillbakavisar den avgående ledamötens argumentation.

Bland annat av nyss nämnda orsaker har styrelsens arbetsbörda under året varit stor. Trots detta har dokumentationen av styrelsens beslut (i mötesprotokollen) genomgått en väsentlig förbättring under året, med en klar struktur, tydligt formulerade beslut och annat som gör det möjligt att som utomstående få en förståelse för processen.

Verksamheten

Själva kärnan i praktikantprogrammet – att genomföra ett samarbete på plats i Latinamerika – har ju varit omöjligt att få till med anledning av corona-pandemin. Detta kan inte karaktäriseras som något annat än ett avbräck i verksamheten, orsakad av pandemins *force majeure*.

Att ändå ha lyckats med att till viss del ställa om praktikantprogrammet – trots gränsstängningarna generellt i världen – måste betraktas som en bedrift. Likaså är värt att

notera att Latinamerikagruppernas partnerorganisationer i Latinamerika verkar ha gjort stora ansträngningar för att ställa om sin kommunikation till det virtuella.

Generellt måste man beskriva det som ett stort problem för folkrörelserna i Latinamerika att pandemin har gett regeringarna en förevändning att förbjuda demonstrationer och andra sociala protester – samtidigt som samma regeringar ofta passat på att genomdriva beslut som har skadliga effekter på levnadsvillkoren för de breda majoriteterna i regionen. Förföljelse och våld mot folkrörelse och aktivister har också ökat på många håll i regionen. Detta understryker vikten av det solidaritetsarbete som bedrivs av exempelvis Latinamerikagrupperna.

Styrelse och kansli har i dialog med Forum Civ fått till bra ekonomiska villkor (kring egeninsats, möjligheten att skjuta upp planerad verksamhet mm) och detta bottnar i sin tur i den flexibilitet och generositet som både Sida och ansvarig minister visat gentemot folkrörelsebiståndet sedan pandemin bröt ut. Tack vare detta kan nu Latinamerikagrupperna i sinom tid gå in i en postpandemisk framtid, utan att ha tappat ekonomisk kraft. Den finansiella rapporten visar på en ekonomi i balans.

Arbetsmiljön

Styrelsen beslöt under året att man skulle komma överens med GS om att avsluta hennes tjänst, eftersom styrelsemajoritetens bedömning var att det inte gick att förbättra arbetsmiljön eller samarbetet mellan kansli och styrelse, utan att vidta detta steg. Denna process har genomförts med fasthet och med iakttagande av regelverket på arbetsrättens område, liksom med tydlig involvering från såväl facket som arbetsgivarorganisationen KFO.

För att lösa den omedelbara frågan om ledningen av det dagliga arbetet på kansliet, beslöt styrelsen att be en av de anställda på kansliet att axla rollen som tillförordnad verksamhetsledare (den titel som användes innan GS avslutade sin tjänst) på temporär basis.

Slutsatser av årets verksamhet

Internrevisionens tolkning av den gällande Delegations- och arbetsordningen är att styrelsen har en lång rad ansvarsområden och frågor där de förväntas fatta beslut. Utifrån detta kan jag inte finna att styrelsens agerande under året har stått i strid vare sig med stadgar eller med delegations- och arbetsordningen.

Tvärtom så anser jag att styrelsen har arbetat på ett förtjänstfullt sätt med de utmaningar som nämnts i det ovanstående.

Därför kan internrevisionen rekommendera Årsmötet att bevilja styrelsen ansvarsfrihet för perioden.

Rekommendationer

Den nya styrelse som Årsmötet väljer kommer att behöva samlas kring arbetet med en rad utestående frågor, som arbetsmiljön på kansliet och frågan om hur fältverksamheten kan återtogs under perioden 21/22.

En strategisk fråga för styrelsen kan också vara att i god tid inför valet i Sverige 2022 engagera sig, bygga mer allianser och generellt se över vad den solidariska sektorn i vårt eget land kan bidra med för att undvika en reaktionär vindkantring.

Joakim Olsson / Internrevisor
30 april, 2021